

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/233/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7811210362
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7811210362.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu EX CREDIT, a. s., so sídlom v Košiciach, Werferova ul. č. 3, IČO: 36 572 586, zastúpeného JUDr. Richardom Plichcikom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, Urbánkova č. 6 proti žalovanej U. L.K., nar. X. X. XXXX, bytom Č. Č.. XXX, o zaplatenie 154,50 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 15. 5. 2012, sp. zn. 8C/28/2012-66 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Týmto rozsudkom rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 154,50 eur s príslušenstvom, ktorý tento zakladal na tvrdení, že so žalovanou uzavrel Zmluvu o finančnom prenájme prístroja BODY DETOX v hodnote 403,99 eur, pričom žalovaná nesplnila svoje zmluvné podmienky uhrádzať splátky podľa splátkového kalendára vo výške 30,90 eur mesačne v období od 20. 2. 2008 do 20. 1. 2009.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá Zmluva o finančnom prenájme č. 9011080023 dňa XX. X. XXXX o predaji na splátky, predmetom ktorej bol výrobok BODY DETOX v celkovej hodnote 12.165,- Sk. Konštatoval, že žalovaná sa zaviazala pravidelne podľa splátkového kalendára uhrádzať splátky vo výške 30,90 eur mesačne počínajúc mesiacom februárom 2008 a končiac januárom 2009. Žalovaná uhradila pri podpise zmluvy akontáciu vo výške 33,19 eur a následne uhradila aj ďalších 7 splátok v celkovej výške 216,30 eur. Konštatoval, že ďalšie splátky už neuhradila a v dôsledku toho sa stal splatným celý jej záväzok.

S poukazom na ust. § 52 ods. 1 až 3, ako aj § 53 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka, ako aj § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa konštatoval, že medzi účastníkmi bola uzavretá Zmluva o finančnom prenájme, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej tovar v celkovej hodnote 4.500,- Sk, ktorú posudzoval ako skutočnú - nenavýšenú hodnotu výrobku BODY DETOX a konštatoval, že žalovaná za predmetný tovar uhradila celkovú sumu 7.516,- Sk, t. j. 249,49 eur. Z toho vyvodil, že pri úhrade uvedených 7 splátok v spojení s úhradou akontácie bola uhradená cena tovaru v plnej výške. Konštatoval, že z obsahu zmluvy vyplýva, že jednotlivé mesačné splátky boli tvorené príslušnou časťou istiny, ako aj úrokov, ktoré bola žalovaná povinná platiť. V tejto podobe bol zosplatený celý „úver“, zahŕňajúci zvyšok nezaplatených splátok, ktoré by bola odporkyňa povinná zaplatiť v zmysle zmluvy.

Pri posudzovaní nároku sa súd prvého stupňa v súlade s ust. § 53 Občianskeho zákonníka zaoberal podmienkami zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v rámci toho skúmal, do akej miery možno považovať podmienky uzavretej zmluvy za prijateľné, resp. neprijateľné a či teda je možné podmienky vyplývajúce zo zmluvy hodnotiť ako rovnovážne, čo do práv a povinností účastníkov. V tejto súvislosti skúmal prijateľnosť podmienok z hľadiska výšky úroku vo vzťahu k poskytnutému úveru a konečnej výške úveru predstavujúcej sumu 12.170,- Sk (403,99 eur). Ročná percentuálna miera nákladov predstavovala výšku 50,99 %. Konštatoval, že porovnával priemerné úrokové miery bánk v čase uzavretia zmluvy, pričom zistil, že v danom období bola priemerná úroková sadzba pre spotrebiteľské úvery pre domácnosti vo výške 13,65 %.

Na základe toho prepočtom podľa primeraných úrokových sadzieb zistil, že primeraný ročný úrok z úveru podľa priemerných bankových úrokov (13,65 %) by predstavoval zo sumy 4.500,- Sk (hodnoty tovaru) sumu 614,25 Sk, t.j. 20,38 eur. Pri odpočte skutočne uhradených splátok žalovanou vo výške 249,49 eur dospel k záveru, že táto preplatila hodnotu tovaru vrátane úrokového navýšenia (5.114,25 Sk), keď uhradila 7.516,- Sk (249,49 eur). Konštatoval, že ak by vychádzal z pôvodne poskytnutého úveru vo vzťahu ku konečnej výške úveru, by predstavovalo navýšenie o úrok z úveru 50,99 %, čo niekoľko násobne presahuje priemerné úrokové miery poskytované bankami v čase uzavretia úverovej zmluvy a hodnotu tovaru by v zmysle Zmluvy žalovaná uhrádzala niekoľkonásobne.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že v prejednávanom prípade nešlo o žiadne individuálne dojednanie zmluvných podmienok. Medzi účastníkmi bola uzavretá tzv. formulárová zmluva s vopred určenými podrobnými podmienkami a s nemožnosťou ich akejkoľvek zmeny, z čoho si spotrebiteľ - žalovaná zrejme vyvodila záver o nemožnosti ovplyvniť znenie zmluvy, pokiaľ chce získať finančné prostriedky formou úveru. Súd prvého stupňa na základe toho uzavrel rozpor s dobrými mravmi, ak sa poskytuje spotrebiteľský úver za cenu prevyšujúcu niekoľkonásobne priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami, pričom veriteľ vlastne využil nedostatočnú informovanosť, neskúsenosť spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy. Z toho vyvodil, že zmluvná podmienka, obsahom ktorej bol neprimerane vysoký úrok z úveru je podmienkou neprijateľnou pre rozpor s dobrými mravmi, a teda v tejto časti súd považoval uzavretú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. S poukazom na tieto dôvody nárok žalobcu ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že v súlade s ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. a) a b) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch uzavrel žalobca ako dodávateľ so žalovanou ako spotrebiteľkou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere (nazvanej ako Zmluva o finančnom prenájme, pričom právne úkony je potrebné vykladať podľa ich obsahu) a to formou odloženej platby - splátky a takto jej umožnil nadobudnúť vlastnícke právo k predmetu zmluvy. Poukázal na to, že zmluva obsahuje údaj o RPMN vo výške 50,99 %. Konštatoval, že ako to vyplýva zo štatistických údajov uverejnených na stránke Ministerstva financií SR o novo poskytovaných spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2008, priemerná hodnota RPMN pri nezabezpečených úveroch do výšky 50.000,- Sk so splatnosťou od 6 - 12 mesiacov predstavovala sumu 112,45 %. Na preukázanie tohto svojho tvrdenia pripojil aj informáciu o údajoch o novo poskytovaných spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2008 uverejnený na stránke Ministerstva financií SR. Zároveň poukázal na ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa ustanovenia o neprijateľných podmienkach podľa odseku 1 § 53 Občianskeho zákonníka nevzťahujú na predmet a cenu plnenia.

Z obsahu takto naformulovaného odvolania odvolací súd vyvodil, že toto sa zakladá na ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., teda na tvrdení, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (vzhľadom k tomu, že rozsudok zrušuje) a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoj zamietavý výrok na nesprávnom právnom posúdení pokiaľ aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o neprijateľných zmluvných podmienkach na cenu plnenia v rozpore s ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobcu v časti ceny úveru aplikoval nesprávny právny predpis.

Z dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi je zmluvou spotrebiteľskou a preto na tento záväzkový právny vzťah aplikoval ust. § 52 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, pričom konštatoval, že napriek tomu, že z obsahu samotnej zmluvy vyplýva hodnota výrobku v sume 10.000,- Sk bez bližšieho zdôvodnenia v ďalšej časti dôvodov konštatoval, že žalobca poskytol žalovanej tovar v celkovej hodnote 4.500,- Sk, ktorú považoval za skutočnú nenavýšenú hodnotu výrobku BODY DETOX. Z uvedeného je zrejmé, že aplikoval ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka o neprijateľných zmluvných podmienkach na cenu dohodnutého plnenia, keď túto nepovažoval za dôvodnú v účastníkmi dohodnutej výške 10.000,- Sk, ale iba vo výške 4.500,- Sk. Takýto postup súdu prvého stupňa je v rozpore s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, teda ku dňu 15. 1. 2008.

Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia a cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dojednania spotrebiteľskej zmluvy týkajúcej sa predmetu plnenia a ceny plnenia nemožno považovať za neplatné aj za predpokladu, že budú obsahovať neprijateľné podmienky.

Odvolačný súd má preto za to, že súd prvého stupňa pochybil, pokiaľ svoj záver o neprijateľných zmluvných podmienkach aplikoval na samotnú cenu plnenia v zmluve dohodnutú vo výške 10.000,- Sk a z tohto dôvodu túto znížil na sumu 4.500,- Sk, ktorú považoval za skutočnú - nenavýšenú hodnotu výrobku BODY DETOX. Ide teda o nesprávne právne posúdenie nároku, ktoré malo za následok aj nesprávne rozhodnutie v tejto časti konania.

Odvolačný súd vo vzťahu k posudzovaniu obsahu spotrebiteľskej zmluvy v časti jej predmetu a ceny považuje za potrebné uviesť, že platnosť týchto dojednaní je možné posudzovať iba podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to aj s poukazom na ustanovenie o dobrých mravoch. Ustanovenie o cene tovaru by bolo totiž možné považovať za neplatné iba v prípade preukázania, že takto dohodnutá cena je s poukazom na konkrétne technické vlastnosti výrobku zjavne nadhodnotená a teda odporuje dobrým mravom. Takýto záver však možno vykonať iba na základe vykonaného dokazovania, ktoré sa zrejme nezaobíde bez osobitných odborných znalostí.

Z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento posudzoval z hľadiska prijateľnosti zmluvných podmienok aj samotnú cenu úveru, teda jeho časť presahujúcu výšku hodnoty tovaru a primeranosť zmluvných podmienok v tejto časti posudzoval porovnaním priemernej úrokovej miery bánk

v čase uzavretia zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že platnosť zmluvy v tejto časti posudzoval súd prvého stupňa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. 6. 2010 (prijaté novelou OZ zákonom č. 129/2010 Z.z.). S takýmto právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje. Zmluva bola medzi účastníkmi uzavretá dňa 15. 1. 2008 a teda aj obsah je potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase jej uzavretia.

Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 5. 2010 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvyklé požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že toto bolo možné pri posudzovaní výšky odplaty za poskytnutý úver aplikovať iba v prípade preukázania, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa nevzťahuje úprava zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Na výpočet odplaty za spotrebiteľský úver sa vzťahovala úprava ust. § 3 ods. 10 citovaného zákona, podľa ktorého odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Týmto nariadením bolo nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prekročiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru.

Podľa § 1 ods. 1 citovaného nariadenia výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru s výnimkou podľa odseku 2 nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platný ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona, a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi (15. 1. 2008) sa výpočet odplaty pri spotrebiteľských zmluvách riadil dvomi právnymi úpravami a to v závislosti od toho, či išlo o odplatu za poskytnutie spotrebiteľského úveru, na ktorý sa vzťahovala úprava nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. alebo či išlo o zmluvu, na ktorú sa nevzťahovala úprava o spotrebiteľskom úvere a iba v takomto prípade sa výška odplaty vypočítavala podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 5. 2010.

Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa posudzoval spornú otázku výpočtu odplaty za úver podľa nesprávneho právneho predpisu a v dôsledku toho nevykonal dokazovanie na výpočet odplaty podľa účinnej právnej úpravy a teda v tomto smere nedostatočne zistil skutkový stav.

S poukazom na tieto dôvody neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne posúdiť nárok žalobcu tak čo sa týka samotnej ceny plnenia (výrobku BODY DETOX), ako aj posúdenia správnosti výšky odplaty a to podľa správnych právnych predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.